

जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत त्रयस्थ तपासणी यंत्रणांकडून ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेच्या कामांची तपासणी झाल्यानंतर देयके अदा करण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: जजीमि-२०२५/प्र.क्र.१३४/पापु.१०

सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,

क्रॉफर्ड मार्केट जवळ, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई

दिनांक : १५ सप्टेंबर, २०२५

वाचा:

१. भारत सरकार, जल शक्ती मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या मार्गदर्शक सूचना दि. २४.१२.२०१९
२. विभागाचा शासन निर्णय क्र. जजमि २०१९/प्र.क्र.१३८/ पापु-१०(०७), दि. ०४.०९.२०२०.
३. केंद्रीय जल शक्ती मंत्रालय, पेयजल आणि स्वच्छता विभागाचे पत्र क्र. NO.W-११०४२/१२४/२०२२-JJM-III-DDWS, १४.०७.२०२५

प्रस्तावना-

केंद्रीय जलशक्ती मंत्रालयाने केंद्र पुरस्कृत “जल जीवन मिशन योजना” राज्यात राबविण्यासाठी दिनांक २४ डिसेंबर, २०१९ रोजी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार, राज्यात जल जीवन मिशन योजना राबविण्यासाठीच्या मार्गदर्शक सूचना दिनांक ०४ सप्टेंबर, २०२० रोजीच्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार, जल जीवन मिशन योजनेतर्गत ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या पूर्ण झालेल्या कामांची त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेमार्फत (TPI) तपासणी झाल्यानंतरच देयके अदा करण्यात यावीत, अशा सूचना केंद्र शासनाच्या दि. १४ जुलै, २०२५ रोजीच्या पत्रान्वये देण्यात आल्या आहेत.

२. जल जीवन मिशन योजनेतर्गत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांकरीता झालेल्या कामाची देयके त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेमार्फत (TPI) तपासणी झाल्यानंतरच अदा करण्याबाबतच्या मार्गदर्शक सूचना (वाचा १) अन्वये केंद्र शासनामार्फत यापूर्वी दि. २४ डिसेंबर २०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार, सदस्थितीत राज्यात जल जीवन मिशन योजनेतर्गत सुरु असलेल्या योजना अथवा पूर्ण झालेल्या योजनांच्या कामांची देयके त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेमार्फत (TPI) तपासणी झाल्यानंतरच अदा करण्याबाबतची कार्यवाही प्रभावीरित्या होण्याच्या अनुषंगाने मार्गदर्शक सूचना प्रसृत करणेची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक-

जल जीवन मिशन कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांची कामे वेळेत व गुणवत्तापूर्ण होण्याकरिता खालीलप्रमाणे निर्देश देण्यात येत आहेत-

१. जल जीवन मिशन अंतर्गत सुरु असलेल्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या कामासाठी नेमून दिलेल्या प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार (PMC) यांनी विहित टप्प्यातील योजनांच्या कामाची प्रगती व पूर्णत्वाबाबत संबंधित जिल्हा परिषद / महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण या कार्यालयास नियमितपणे अवगत करावे.
२. संबंधित ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद अथवा महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण कार्यालयाने प्रकल्प अंमलबजावणी यंत्रणेकडून प्राप्त माहितीनुसार पूर्ण झालेल्या विहित टप्प्यातील योजनेच्या कामांची तपासणी करण्याच्या अनुषंगाने प्रकल्पनिहाय नेमलेल्या त्रयस्थ तपासणी यंत्रणांना कामाच्या प्रगतीबद्दल कळवावे.
३. जल जीवन मिशन योजनेतर्गत सुरु असलेल्या सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेच्या कामांची नियमोचित तपासणी निर्धारित वेळेत त्रयस्थ तपासणी यंत्रणा (TPI) यांचेकडून करून घ्यावी
४. निर्धारित वेळेत तपासणी न करणाऱ्या त्रयस्थ तपासणी यंत्रणावर पुढील आठ दिवसात नियमोचित दंडात्मक कार्यवाही करण्यात यावी.
५. तदनंतर संबंधित त्रयस्थ तपासणी यंत्रणांनी त्यांना निर्धारित करून देण्यात आलेल्या प्रकल्पाच्या तपासणी वेळापत्रकानुसार त्यांचा अहवाल विहित वेळेत जिल्हा परिषद / महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांना सादर करावा.
६. त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेकडे प्राप्त अहवालामध्ये कामाच्या गुणवत्तेबद्दल अथवा अन्य त्रुटी आढळून आल्यास, सदरच्या त्रुटीची पूर्तता करणेबाबत संबंधित कंत्राटदारास जिल्हा परिषद / महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण कार्यालयामार्फत त्वरित कळविण्यात यावे.
७. उपरोक्त त्रुटीची पूर्तता करण्याकरिता यापूर्वीच्या निविदेतील विहित कामाच्या वेळापत्रकानुसार निश्चित करण्यात आलेल्या कालावधीमध्ये कंत्राटदाराकडून त्रुटीपुर्ततेनुसार सुधारणा करून घेण्यात यावी. सुधारणा केलेल्या कामाचे कोणतेही स्वतंत्र देयक संबंधित कंत्राटदारास देण्यात येवू नये. तसेच, सुधारणा करण्यात आलेल्या कामाची गुणवत्ता पडताळणी संबंधित प्रकल्प व्यवस्थापन सल्लागार यांच्याकडून विहित वेळेत करून घेण्यात यावी.
८. केंद्र शासनाच्या दि. २४ डिसेंबर, २०१९ च्या मार्गदर्शक सूचनांमधील त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेच्या नेमणूकीसंबंधीत प्रकरण ९ मधील मुद्दा क्र. ९.६ मध्ये नेमूद केल्याप्रमाणे, योजनेतर्गत कामाची गुणवत्ता, यंत्रसामुग्रीची गुणवत्ता, बांधकामाची गुणवत्ता तपासण्याकरिता राष्ट्रीय पाणी व स्वच्छता मिशन (NJJM) यांनी निर्गमित केलेल्या अटी व शर्तीनुसार, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन (SWSM) यांचेकडून नोंदणी केलेल्या नोंदणीकृत त्रयस्थ तपासणी यंत्रणा(TPI) यांचेकडून कामांची तपासणी ही देयके अदा करण्यापूर्वी करण्यात यावी व सदरचे काम मानकांप्रमाणे व विहित गुणवत्तेनुसार असल्याची खात्री करावी.
९. त्रयस्थ तपासणी यंत्रणानी तदनंतरच्या टप्प्यातील तपासणीमध्ये सदरचे काम सुयोग्यरीत्या व विहित मानकानुसार पूर्ण झाले असल्याबाबतची खात्री करावी.
१०. जल जीवन मिशन अंतर्गत सुरु असलेल्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या कामाची देयके ही त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेकडून सदरचे काम विहित मानकानुसार व गुणवत्तापूर्ण असल्याचे प्रमाणित करण्यात आल्यानंतरच अदा करण्यात यावीत.

११. त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेकडून अगोदर गुणवत्तापूर्ण कामे पूर्ण झाल्याचा अहवाल देण्यात आलेला असेल व तदनंतर सदरच्या कामाच्या गुणवत्तेसंबंधीत त्रुटी आढळून आल्यास विहित पद्धतीप्रमाणे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/मुख्य अभियंता महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांचेमार्फत संबंधितांविरुद्ध नियमोचित कार्यवाही करावी. तसेच त्याबाबत वेळोवेळी मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण कार्यालयामार्फत अभियान संचालक, जल जीवन मिशन यांना अहवाल दर महिन्याला सादर करावा.
१२. त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेकडील नियमोचित तपासणीशिवाय देयके अदा करण्यात आली असतील तसेच त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेमार्फत (TPI) नियमोचित तपासणी न करता देयके अदा करण्याबाबतची अनियमितता आढळून आल्यास मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद/मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण यांनी सक्षम प्राधिकारी यांच्याकडे पुढील कार्यवाहीसाठी सविस्तर अहवाल सादर करावा. “अभियान संचालक, जल जीवन मिशन” यांनी याबाबतचा एकत्रित अहवाल शासनास दर महिन्याला सादर करावा.
१३. त्रयस्थ तपासणी यंत्रणेमार्फत (TPI) नियमोचित तपासणी न करता देयके अदा करण्यात येत असतील किंवा केली असतील; तत्संबंधीत भविष्यात कोणतीही न्यायिक प्रकरणे अथवा महालेखापाल कार्यालयाकडून परिच्छेद उपस्थित झाल्यास त्याबाबतची सर्व जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणांची राहिल.
१४. राज्यातील ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा कामांची गती ही जागेची उपलब्धता, स्थानिकांचा विरोध, विविध विभागांच्या परवानग्या (जसे की वनविभाग, रेल्वे विभाग, सार्वजनिक बांधकाम विभाग) / ना-हरकत प्रमाणपत्र मिळण्यास होणारा विलंब इत्यादी कारणांमुळे प्रभावित होते. अशा योजनांना मुदतवाढ देणे आवश्यक असल्याचे दिसून आले आहे. सबब अशा योजनांचा आढावा घेऊन अनुज्ञेय मुदतवाढ देण्याची प्रक्रिया पूर्ण करावी.

२. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून, त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०२५०९१५१६५६५८९१२८ असा आहे. हे शासन परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे मा. राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संजय खंदारे)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. उप मुख्यमंत्री (नगरविकास) यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

६. मा.राज्यमंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, वित्त विभाग मंत्रालय, मुंबई.
८. प्रधान महालेखापाल (लेखा परीक्षा/ लेखा अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१/२
९. अभियान संचालक, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन, बेलापूर, नवी मुंबई
१०. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
११. आयुक्त, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
१२. संचालक, लेखा व कोषागारे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
१३. सह सचिव/ अवर सचिव (अर्थसंकल्प), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१५. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, मुंबई
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी / कार्यकारी अभियंता जिल्हा परिषद, (सर्व)
१७. अवर सचिव/कक्ष अधिकारी (कार्यासन पापु-०४/२०), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१८. लेखाधिकारी, राज्य पाणी व स्वच्छता मिशन बेलापूर, नवी मुंबई.
१९. निवड नस्ती